

IHMISOIKEUSKESKUS
MÄNNISKORÄTTSCENTRET
HUMAN RIGHTS CENTRE

MÄNNISKORÄTTSCENTRET

Verksamhetsplan 2020

MÄNNISKORÄTTSCENTRET VERKSAMHETSPLAN 2020

Layout: Joonas Tupala
© Människorättscentret
2020 Helsingfors

Människorättscentrets resurser	4
Huvudlinjerna för Människorättscentrets verksamhet	4
Verksamhetsplan för 2020	5
Främjande av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna	5
Spridning av information om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna	5
Utbildning och fostran om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna	5
Forskning om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna	6
Uppföljning av hur de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses	6
Främjande och övervakning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	6
Främjande och uppföljning av äldre personers rättigheter	7
Människorättsdelegationens verksamhet och övrigt samarbete	8
Deltagande i internationellt och europeiskt samarbete	8

Människorättscentrets resurser

Människorättscentrets budget för 2020 är 855 000 euro.

Människorättscentret har 2020 sju ordinarie tjänster (direktör, fem sakkunniga och administrativ assistent). Dessutom tas också praktikanter, unga sakkunniga eller visstidsanställda sakkunniga enligt behov med i projektartade uppgifter. Människorättscentret har ingen sakkunnig inom kommunikation/informatör, utan kommunikationen sköts som tjänstearbete vid sidan om det egna arbetet eller genom köpta tjänster.

Administrativt är Människorättscentret en del av riksdagens justitieombudsmans kansli och betalar inget för den infrastruktur som centret har tillgång till. Människorättscentret får nya verksamhetslokaler i riksdagens C-byggnad från början av februari 2020. De nya lokalerna kommer att ha arbetsstationer för nio personer.

Huvudlinjerna för Människorättscentrets verksamhet

Huvudlinjerna för Människorättscentrets verksamhet är:

- främjande av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna (information, utbildning och fostran, forskning)
- oberoende uppföljning av och rapportering om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna
- främjande och uppföljning av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning
- främjande och uppföljning av rättigheterna för äldre personer
- människorättsdelegationens verksamhet och annat samarbete i hemlandet
- europeiskt och internationellt samarbete

Verksamhetsplan för 2020

Främjande av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

Spridning av information om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

- Att informera om aktuella teman kring de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna, uppföljningen och det egna arbetet (se nedan om information om rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och äldre personer).
- Att regelbundet börja publicera ett nyhetsbrev.
- Att använda sociala medier (Twitter, FB) för att sprida information.
- Att ordna evenemang om aktuella teman för inbjudna gäster och för allmänheten.
- Att säkra att centrets webbplats och annan kommunikation är tillgänglig..
- Att publicera Människorättscentrets webbplats på klarspråk på finska och svenska.
- Att som stöd för det egna informationsarbetet skaffa kommunikationstjänster för påverkansarbete och riktad spridning av information.
- Att för spridningen av information utnyttja nätverk inom området för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna (bland annat Människorättsdelegationen, statsrådets nätverk av kontaktpersoner för grundläggande och mänskliga rättigheter [PIO-nätverk])

Utbildning och fostran om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

- Att börja uppdatera Människorättscentrets PIO-föreläsningsserie och fortsätta utveckla det övriga temamaterialet som en fortsättning på föreläsningsserien.
- Att tillsammans med riksdagens justitieombudsmans kansli ordna utbildning kring de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna för personal inom boendeservice för personer med funktionsnedsättning.
- Att kartlägga behoven av utbildning om äldre personers rättigheter och producera utbildningsinnehåll i samarbete med andra aktörer i branschen.
- Att kartlägga behoven av utbildning och erbjuda utbildning kring temat mänskliga rättigheter och företagsverksamhet, med företag inom omsorgsbranschen som särskild målgrupp.
- Att utbilda tjänstemän om EU:s stadga om grundläggande rättigheter och att kartlägga behovet av att utvidga utbildningen till andra målgrupper.
- Att slutföra Människorättscentrets gemensamma projekt med Helsingfors universitet och justitieministeriet där man utvecklar människorättsutbildningen inom lärarutbildningen. Att stödja Helsingfors universitet i dess fortsatta åtgärder och anskaffande av finansiering. Att ordna en tillställning och möten för att presentera slutresultaten av projektet.

Forskning om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

- Att följa upp forskning inom området för grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter speciellt med avseende på de områden som Människorättscentret prioriterar i sin verksamhet.
- Att skapa strategiska partnerskap med forskningsinstitutioner och forskargrupper/forskare i syfte att främja forskningen och sprida forskningsrön.

Uppföljning av hur de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses

- SAtt följa upp hur rättigheterna tillgodoses för i synnerhet personer i utsatt ställning (se nedan om uppföljning av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och äldre personer).
- Att vid behov samla in erfarenhetsbaserad information genom enkätundersökningar.
- Att följa upp hur punkterna om grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter tillgodoses i regeringsprogrammet vad gäller valda teman och projekt, bland annat tillsammans med människorättsdelegationen.
- Att följa upp rättsstatsutvecklingen i hemlandet och Europa bland annat med hjälp av Europeiska kommissionens nya uppföljningsprocess och arbetet inom Venedigkommittén som verkar under Europarådet.
- Att följa upp utvecklingen vad gäller klimatförändringens inverkan på de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.

- Att följa upp utvecklingen vad gäller hur digitaliseringen, ny teknik och artificiell intelligens samt cybersäkerhetsfrågor påverkar de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.
- Att delta i aktuella internationella processer för periodisk rapportering och att främja och stödja medborgarorganisationernas deltagande i dessa.
- Att delta i ENNHRI och dess arbetsgruppers verksamhet.
- Att för Människorättscentret börja bygga upp ett informationssystem som främjar systematisk uppföljning av hur de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses (det så kallade Belfast-projektet).
- Att publicera en rapport över de inhemska resultaten i den barometer för de grundläggande fri- och rättigheterna som Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter lät göra 2019 (nationell tilläggsdel).

Främjande och övervakning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

- Att fortsätta det systematiska samarbetet med organisationerna för personer med funktionsnedsättning och med myndigheterna för att främja konventionen för personer med funktionsnedsättning och följa upp hur den genomförs.
- Att följa upp hur målen som berör rättigheter för personer med funktionsnedsättning i regeringsprogrammet genomförs och påverka att man i tillgodoseendet av dessa beaktar de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.

- Att göra en sammanfattning av materialet i den barometer för de grundläggande fri- och rättigheterna som Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter låtit göra vad gäller tillgodoseendet av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och att göra initiativ på grundval av resultaten.
- Att fortsätta planeringen och beredningen av den parallellrapport som ska ges till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning genom att utnyttja resultaten av enkäterna (material från Handikappforum och EU:s barometer för de grundläggande fri- och rättigheterna).
- Människorättskommittén för personer med funktionsnedsättning (VIOK, en permanent sektion under människorättsdelegationen) deltar i uppföljningen som en del av den nationella uppföljningsmekanismen. Att starta verksamheten inom den permanenta sektionen under människorättsdelegationen, VIOK, som tillsätts på nytt den 1 april 2020.
- Att delta i den internationella debatten och verksamheten i syfte att främja rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Att tillsammans med GANHRI ordna ett diskussionstillfälle för FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning och nationella människorättsinstitutioner kring rättigheterna för kvinnor med funktionsnedsättning och att delta i partsmötet för CRPD.
- Att informera om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, om arbetet i FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, om den egna verksamheten och om verksamheten i kommittén för mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning som lyder under människorättsdelegationen (en del av den lagstadgade specialuppgiften).

Främjande och uppföljning av äldre personers rättigheter

- Att fortsätta det planerliga samarbetet med organisationer, tillsynsmyndigheter, forskare och andra centrala aktörer inom området för äldre personer. Att öka samarbetet med kommuner, i synnerhet med kommunernas äldreråd.
- Att följa upp hur målen som berör rättigheter för äldre personer i regeringsprogrammet genomförs och påverka att man i tillgodoseendet av dessa beaktar de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.
- Att fortsätta verksamheten för att främja äldre personers självbestämmanderätt inom äldreservicen.
- Att fortsätta med utbildningar om ordnande och anskaffning av äldreservice och om hur man beaktar äldre personers rättigheter i denna. Att främja dialogen mellan tillsynsmyndigheterna och serviceföretagen.
- Att träffa företag inom omsorgsbranschen och andra centrala aktörer i frågor som berör företag och mänskliga rättigheter.
- Att ordna en internationell tillställning om företagsansvar och offentliga upphandlingar inom äldreservicen.
- Att delta i den internationella debatten och verksamheten i syfte att främja äldre personers rättigheter. Att ordna bland annat ett internationellt sakkunnigmöte där man diskuterar avtal om äldre personers rättigheter och att delta i en session för FN:s arbetsgrupp Open-ended Working Group on Ageing.
- Att sprida information om äldre personers rättigheter, brister i tillgodoseendet av dessa samt om det egna och internationella arbete som är aktuellt med anknytning till temat.

Människorättsdelegationens verksamhet och övrigt samarbete

- Att utvärdera verksamheten inom delegationen som avslutar sin period utifrån en webbenkät som genomförts i slutet av 2019 och diskussioner inom delegationen. Att göra en bedömningspromemoria om verksamheten. Promemorian innehåller även tankar om utveckling med tanke på tillsättandet av en ny delegation.
- Att starta verksamheten inom den nya - den tredje i ordningen - människorättsdelegationen våren 2020. Delegationen tillsätts av riksdagens justitieombudsman.
- Att göra upp en preliminär arbetsplan för den nya delegationen samt över vilka teman som ska behandlas vid mötena 2020.
- Att ordna delegationens årliga verkstad där uppföljningen av tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna samt påverkansarbete behandlas.
- Att fortsätta det systematiska samarbetet för att främja och följa upp de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna i Finland (oberoende aktörer för grundläggande och mänskliga rättigheter, myndigheter, riksdagen, universiteten, forskningsinstitut, organisationer, media).
- År 2020 ligger fokus särskilt på de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna inom den lokala förvaltningen och samarbetet med kommunerna/kommunförbundet.

Deltagande i internationellt och europeiskt samarbete

- Att enligt tyngdpunkterna för den egna verksamheten delta i ENNHRI:s och GANHRI:s evenemang och deras arbetsgruppers verksamhet.
- Att regionalt eller bilateralt samarbeta med andra nationella människorättsinstitutioner.
- Att samarbeta bilateralt med EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA) i projekten som berör uppföljning av grundläggande rättigheter, rättighetsstadgan och rättsstaten och dess framförandet. Att samarbeta metodiskt i forskning, spridning av information och utbildning och informations utbyte i frågor som berör grundläggande rättigheter på nationell och europeisk nivå.
- Att samarbeta med EU och internationella organisationer (bland annat Europarådet, FN) enligt de egna tyngdpunkterna.

IHMISOIKEUSKESKUS
MÄNNISKORÄTTSCENTRET
HUMAN RIGHTS CENTRE

00102 Eduskunta, Helsinki
www.ihmisoikeuskeskus.fi

00102 Riksdagen, Helsingfors
www.manniskorattscentret.fi